

Den största flygövningen på många år genomfördes i mitten av mars i södra Sverige. Övningens namn var Samverkan -92 och som framgår av namnet var huvudändamålet samverkan på alla nivåer. Ett annat viktigt övningsändamål var tjänst dygnet runt. Ett starkt behov att öva dygnet runt har funnits länge – främst vid våra divisioner. Övningen pågick i tre dygn.

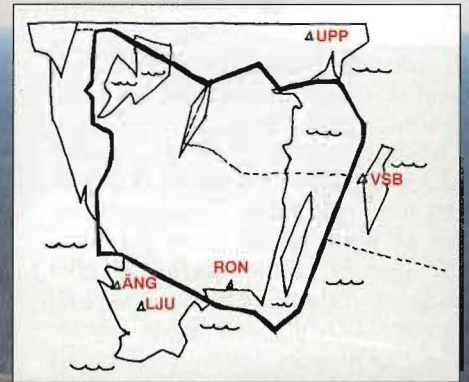
Största flygövningen på länge

Av Olle Stedt

Chefen för Flygvapnet, generallöjtnant Lars-E Englund, anländer till övningsområdet genom att landa sin SK 60 på krigsbas.

"SAMVERKAN"

Ovan: Fyrgrupp Viggår på attackuppdrag.
Nedan: Interiör från kommandocentral (KC).
Foto: Peter Liander

KAN-92"

I övningen deltog:

- ▶ C E 1 med eskaderstab.
- ▶ C Sektor Syd och C Sektor Mitt med resp stab.
- ▶ Marinkommando Syd med delar av kustflottan.
- ▶ Huvuddelen av i övningsområdet i krig utgångsbaserade flygförband.
- ▶ Luftvärnsrobotförband – Lvr 77.
- ▶ Stril- och basförband för flygsidans behov (cirka 15 flygbaser var igång dygnet runt).

Till de mest "moderna" inslagen i övningen hörde *spaningsflygförbandens* utnyttjande såväl i **luftförsvaret** som i **attackuppgift**. Vidare var angriparens flyginsatser kraftsamlade i tid ▶

och rum, maskerade av störning och ibland skyddade av eget jaktflyg – dvs en värdig motståndare.

Övningsledningen var av ekonomiska skäl starkt reducerad. Kontrollskapet vid övade förband utövades i de flesta fall av övad förbandschef. Denne kunde därför påverka övningens förlopp och via önskemål till centrala övningsledningen "skräddarsy" övningen för sitt förbands behov.

Ensamrätt i luften

Luftrummet utformning innebar bl a att i övningen deltagande flyg av flygsäkerhetsskäl hade ensamrätt till vissa delar av området under sk militär momenttid. Civilflyget hade t ex gjort förändringar såväl i sina tidtabeller som av sina flygvägar. Flygvapnet kunde därför öva realistiskt under störda förhållanden och med stora målförband. Erfarenheter av *luftrummutformningen är mycket positiva* och bör utnyttjas i kommande övningar.

Endast vädret var mindre väl förberett. Ett svårhanterligt väderläge under hela övningen medförde begränsningar i flygverksamheten. Komlicerade problem löstes dock mycket skickligt av inblandade meteorologer, stridsledningspersonal och flygförbandschefer.

● ● De viktigaste erfarenheterna från övningen är följande:

- ▶ Den nya organisationen och arbetsmetodikerna för sektorstaberna (Handbok sektorstab 1991) är i allt väsentligt ändamålsenlig.
- ▶ Nya RappB FV (bestämmelser för flygstridskrafternas rapportering till taktisk chef) har goda förutsättningar att bli bra efter ytterligare utbildning och vissa smärre ändringar.
- ▶ Dygnetruntsverksamheten gav många

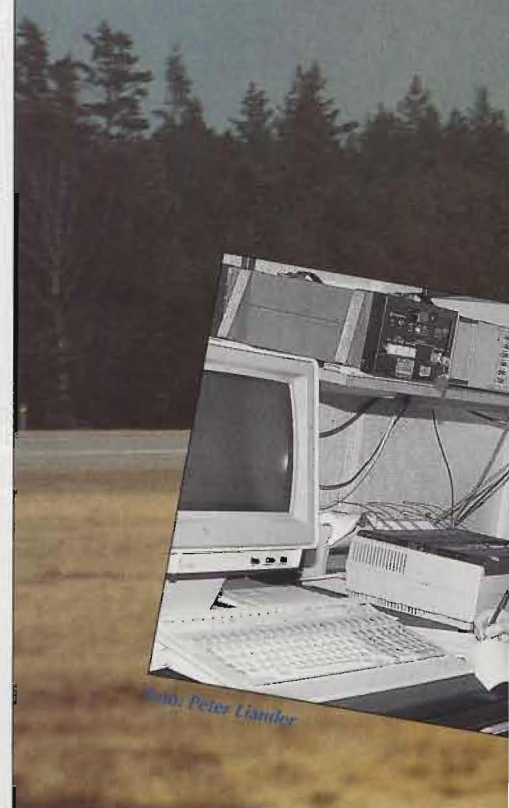
värdefulla erfarenheter vad gäller våra förbands uthållighet.

- ▶ Utnyttjandet av AJS 37 i olika roller måste studeras vidare. Tempot i ledningen MB – C E 1 – sektorchef medgav inte alltid att AJS-systemets effekt kunde utnyttjas till fullo.
- ▶ Behovet av integrerat informationssystem är stort.
- ▶ Sändlistor och delgivning av inkommande meddelande fungerade inledningsvis mindre bra.
- ▶ Ledning av transportflyg behöver utvecklas ytterligare, bl a för att undvika förluster på grund av fientliga jaktinsatser.
- ▶ Metoder för säker delgivning av luftvärnsområden måste säkerställas.
- ▶ Beredskap och belastning på klargöringsförband måste ägnas särskild uppmärksamhet för att uthålligheten skall säkerställas.
- ▶ Bildluför till basförbanden fungerade mycket bra och medförde väl fungerande basalarmning.
- ▶ Alarmeringsfunktionen (i framtiden flygvarningsfunktion) fick värdefulla erfarenheter bl a inför framtagning av Handbok Flygvarning.

Flygsäkerheten var under övningen god. Totalt genomfördes cirka 1.500 flygplansföretag. En allvarlig driftstörning inträffade.

● ● Övningen "Samverkan -92" genomfördes under "svåra" förhållanden för övad personal. Väder, fiendens offensiva uppträdande och dygnetruntsjänst har givit värdefulla erfarenheter på flera nivåer. Bearbetning av dessa erfarenheter måste nu göras av berörda – planeringen för "Samverkan -93" är redan inledd. ■

T h: H M Konungen besökte övningsområde. Här ses HMK (t v) bli briefad i en luftvärnscentral (Lic). – Längst bort t h klarar en SF 37 SpaningsViggen för jaktuppträdande. Nedan: Interiör från sambandscentral v.

TP 88 Metro landar på krigsbas.

AJS-alternativ 1: 4 jrb 24, 2 arb 05 + 1 x-tank.

Foto: Van-Sun Huynh

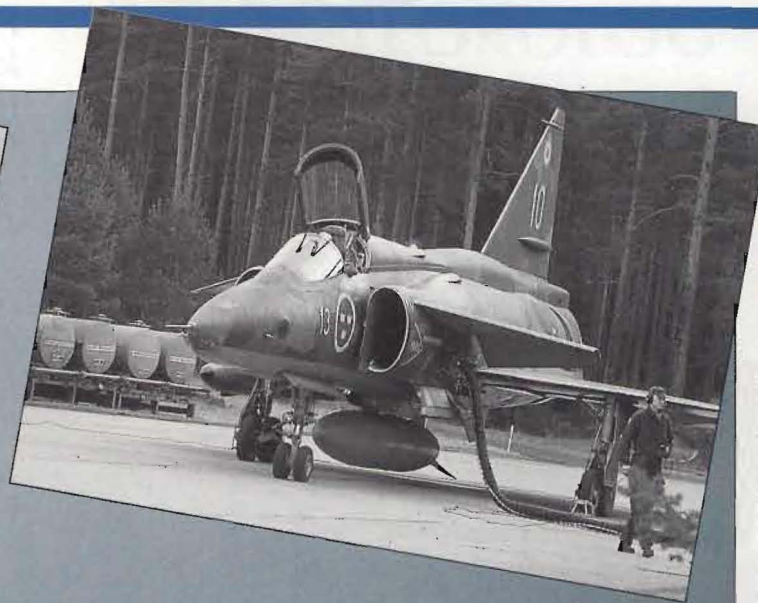

Foto: Peter Liander

Under övning SAMVERKAN 92, som var en dygnet runt-övning, inträffade inga allvarliga händelser av flygsäkerhetskaraktär. Flygstaben anser, att de bra genomgångar som hölls före övningen samt personalens inställning till flygsäkerhet har gjort att man haft ögonen på de områden som skulle ha kunnat skapa problem, t ex stora målförband-mycket störning, dygnet runt-tjänsttrötthet - mathållning m m.

Erfarenheter från övningen har sammanställts och sänts ut till flygförbanden. Det kan sägas, att en orsak till att bara två kollisionstillbud inträffade, är det "rena" luftrum som skapats under övningen på momenttider.

Utnyttjandet av AJ och S 37 i AJS-rollen är i stegrande men måste studeras vidare. Otvivelaktigt en förstärkning i luftförsvaret. Nedan visas exempel på beväpningsalternativ.

AJS-alternativ 2: 4 jrb, 2 bk + 1x-tank.

AJS-alternativ 3: 4 jrb 24, 2 arb 15F + 1 x-tank.

Foto: Jahn Charleville